

EVVEL

CEVAP

TYT

GENEL DENEME 8

AYRINTILI ÇÖZÜMLER

120
SORU165
DAKİKAORTA
DÜZEY

CEVAP ANAHTARI VE ÇÖZÜMLER

Bu çalışma özgün bir eğitim denemesidir; resmî ÖSYM yayını değildir.
Sorular orta düzeyde hazırlanmış, cevaplar ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

CEVAP ANAHTARI

Her testteki soru numaraları kendi bölüm sırasına göre gösterilmiştir.

Türkçe Testi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
E	B	C	A	D	D	A	C	B	A
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
B	C	A	A	C	E	E	A	B	D
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
E	B	D	E	D	C	B	A	E	B
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
D	B	C	C	B	E	D	A	E	C

Sosyal Bilimler Testi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
D	A	C	E	A	C	E	B	A	A
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
C	B	E	B	B	D	A	D	D	C

Temel Matematik Testi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
E	B	B	C	A	B	A	D	C	D
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
E	D	B	B	D	E	D	D	E	E
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
A	D	D	E	E	A	D	C	C	A
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
E	B	E	E	C	C	A	B	E	C

Fen Bilimleri Testi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	A	C	E	E	C	B	D	D	C
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
B	D	D	B	A	A	B	C	C	A

AYRINTILI ÇÖZÜMLER • 1-6. SORULAR

1. Sözcükte Anlam Doğru cevap: E

Cümlede görsel etkilerin öykünün önüne geçmediği söylenmektedir. Buna göre "gölgelemek", başka bir unsurun değerini veya etkisini azaltacak biçimde baskın hâle gelmek anlamındadır.

Cevap: **Değerini ya da etkisini azaltacak biçimde ön plana çıkmak**

3. Cümlede Anlam Doğru cevap: C

Cümle, bir düşüncenin yaygın olmasıyla doğru olması arasında zorunlu bir ilişki kurulamayacağını vurgular. Bu nedenle doğru seçenek, yaygınlığın doğruluğa tek başına kanıt sayılamayacağını söyleyendir.

Cevap: **Bir görüşün yaygınlığı, doğruluğunun tek başına kanıtı değildir.**

5. Cümle Birleştirme Doğru cevap: D

İki cümledeki zaman ve neden ilişkisi bozulmadan, "uzun yıllar kullanılmayan" ifadesi tren garını nitelemelidir. Doğru seçenek iki yargıyı eksiksiz ve çelişkisiz birleştirir.

Cevap: **Uzun yıllar kullanılmayan kentin eski tren garı, özgün taş duvarları korunarak bir kültür merkezine dönüştürüldü.**

2. Deyim Anlamı Doğru cevap: B

Deyim, dağınık ilerleyen bir süreçte yönetimi üstlenmek ve kontrolü sağlamak anlamına gelir. Zeynep'in görev dağılımını düzenlemesi de bu anlamı destekler.

Cevap: **Yönetimi üstlenip süreci denetlemeye başlamak**

4. Kesin Çıkarım Doğru cevap: A

Elif atölyenin iki ayrı oturumuna katıldığına göre kütüphaneye en az iki kez gitmiştir. Söyleşiye neden katılmadığı veya diğer ayrıntılar hakkında kesin bilgi yoktur.

Cevap: **Elif bu ay en az iki kez kütüphaneye gitmiştir.**

6. Yakın Anımlı Cümleler Doğru cevap: D

Verilen cümle, anlamının kelime bilgisiyle sınırlı olmadığını; metindeki bağlantıların da görülmesi gerektiğini söyler. Doğru seçenek aynı düşüncüyü farklı sözlerle ifade eder.

Cevap: **Okuduğunu kavramak, kelimelerin anlamlarının yanında metindeki ilişkileri de çözmeyi gerektirir.**

AYRINTILI ÇÖZÜMLER • 7-12. SORULAR

7. Anlam İlişkileri Doğru cevap: A "Sunumda kullanmak üzere" sözü, fotoğrafların hangi amaçla tarandığını bildirir. Diğer cümlelerde neden-sonuç veya karşıtlık ilişkisi vardır. Cevap: Sunumda kullanmak üzere eski fotoğrafları yüksek çözünürlükte taradı.	8. Cümle Tamamlama Doğru cevap: C İlk bölüm, veri sayısının tek başına yeterli olmadığını belirtir. Bu düşünceyi tamamlayan seçenek, yöntemin ve yorumlama sürecinin de şeffaf olması gerektiğini söyler. Cevap: verilerin hangi yöntemle toplandığı ve nasıl yorumlandığı da açıkça gösterilmelidir
9. Paragrafta Ana Düşünce Doğru cevap: B Parçada teknolojiye karşı çıkılmıyor; notların yalnızca depolanmasının yeterli olmadığı söyleniyor. Kalıcı öğrenme için bilgiyi yeniden kurma, ilişkilendirme ve tekrar etme gerektiği vurgulanıyor. Cevap: Not alma araçları, bilgiyi işlemeyi ve yeniden düşünmeyi sağladığında öğrenmeye katkı sunar.	10. Paragrafta Başlık Doğru cevap: A Parçanın tamamı, kent kuşlarının insan etkinliklerine ve şehir düzenine göre davranışlarını değiştirmesini anlatır. Bu nedenle en kapsamlı başlık "Şehir Yaşamına Uyum Sağlayan Kuşlar"dır. Cevap: Şehir Yaşamına Uyum Sağlayan Kuşlar
11. Paragrafta Çıkarım Doğru cevap: B Müze, nesneleri bağlam içinde sunarak ziyaretçinin onları bir yaşam biçiminin parçası olarak görmesini sağlamıştır. Bu durum, sergileme düzeninin anlam kurma sürecini etkilediğini gösterir. Cevap: Sergileme biçimi, ziyaretçinin nesneler arasında anlam ilişkisi kurmasını etkileyebilir.	12. Yazarın Tutumu Doğru cevap: C Eleştirmen, karakterlerin iç çatışmalarını ve gerilimi başarılı bulurken betimlemelerin uzunluğunu ve yan karakterlerin zayıflığını eleştiriyor. Bu nedenle dengeli, ölçülü bir değerlendirme yapmaktadır. Cevap: Eserin güçlü ve zayıf yönlerini birlikte değerlendiren ölçülü bir tutum

AYRINTILI ÇÖZÜMLER • 13-18. SORULAR

13. Paragrafın Giriş Cümlesi Doğru cevap: A

Giriş cümlesi kendinden önceki bir yargıya bağlı olmamalıdır. Doğru seçenek bağımsız bir konu açar; diğerlerinde "bu yüzden, ayrıca, böylece, oysa" gibi önceki cümlelere gönderme yapan sözler vardır.

Cevap: **Haritalar, yalnızca yerleri gösteren çizimler değil, dünyayı belirli bir bakışla düzenleyen anlatım araçlarıdır.**

15. Cümle Yerleştirme Doğru cevap: C

Verilen cümledeki "bu küçük düzenleme", düzeneklerin adalar biçiminde yerleştirilmesine ve bunun sonuçlarına gönderme yapar. III ve IV. cümlelerde sonuçlar anlatıldıktan sonra genel etkiyi bildiren cümle gelmeli, ardından yeni bölüm planına geçilmelidir.

Cevap: **IV. cümleden sonra**

17. Paragrafta Yargı Doğru cevap: E

Parça, kelime karşılıklarının tek başına yeterli olmadığını; ritim, mizah ve kültürel çağrışımların da aktarılması gerektiğini söylüyor. Doğru seçenek bu bütünlüğü ifade eder.

Cevap: **Anlamanın yanında üslup ve kültürel özellikleri de hedef dilde yaşatmalıdır.**

14. Paragrafta Akış Doğru cevap: A

I, II, III ve V. cümleler ağaç halkalarının iklim araştırmalarında kullanılmasını anlatır. IV. cümle mobilya bakımıyla ilgili olduğu için parçanın konu bütünlüğünü bozar.

Cevap: **IV**

16. Paragraf Tamamlama Doğru cevap: E

Parçada şehir seslerinin gündelik yaşamı belgelediği anlatılır ve son cümlede kayıtların arşiv niteliği vurgulanır. Boşluğa, ses arşivlerini kent belleğiyle ilişkilendiren cümle gelmelidir.

Cevap: **Bu nedenle ses arşivleri, kent belleğinin önemli kaynaklarından biri olabilir**

18. İki Metni Karşılaştırma Doğru cevap: A

Her iki eleştirmen de eserin güçlü bir yanını belirtip ardından bir eksikliğine değinmiştir. Bu nedenle ortak özellikleri, dengeli biçimde olumlu ve olumsuz yönleri birlikte değerlendirmeleridir.

Cevap: **Eserin olumlu ve olumsuz yönlerini birlikte belirtmeleri**

AYRINTILI ÇÖZÜMLER • 19-24. SORULAR

19. Paragrafta Ana Düşünce Doğru cevap: B Parça, hataların öğrenme eksiklerini gösterdiğini ve doğru biçimle yeniden çalışıldığında öğrenmeyi hızlandığını vurgular. Bu nedenle hata gelişimin bir aracı olarak görülmektedir. Cevap: Dil öğreniminde hatalar, düzeltilip yeniden kullanıldığında gelişime katkı sağlar.	20. Paragrafta Çıkarım Doğru cevap: D Parçada renk, uçuş, ses, ortam ve mevsim gibi birden fazla ölçütün birlikte kullanılması gerektiği anlatılır. Bu yüzden doğru çıkarım, tanılamada çoklu özelliklerin değerlendirilmesidir. Cevap: Canlıları doğru tanımak için birden çok özelliği birlikte değerlendirmek gerekir.
21. Paragrafta Ana Düşünce Doğru cevap: E Parça, bilginin anlaşılır hâle getirilmesini destekler; ancak doğruluğun, belirsizliklerin ve sınırların korunmasını şart koşar. Ana düşünce bu dengeyi anlatır. Cevap: Bilimsel bilgi anlaşılır sunulurken doğruluk ve sınırlılıklar korunmalıdır.	22. Paragraf Tamamlama Doğru cevap: B Önceki cümlelerde etkin okumanın durma, karşılaştırma ve not alma gibi davranışlar gerektirdiği anlatılır. Son cümle de düşünce alışverişini vurgular. Araya, hızdan çok dikkatli katılımı öne çıkaran cümle gelmelidir. Cevap: Çünkü nitelikli okuma, hızdan çok dikkatli ve etkin katılım ister
23. Paragrafta Ana Düşünce Doğru cevap: D Parça, dikkatin yalnızca iradeyle korunamayacağını; bildirimleri kapatma ve kontrol zamanlarını belirleme gibi çevresel düzenlemeler gerektiğini vurgular. Cevap: Odaklanmayı sürdürmek için dikkat dağıtıcıları çalışma ortamından planlı biçimde uzaklaştırmak gerekir.	24. Paragrafta Çıkarım Doğru cevap: E Parça, yeni parçaların yapıyla uyumlu olmasını ancak özgün bölümlerle karışmamasını savunur. Bu, uyum ve izlenebilirliğin birlikte gözetilmesi gerektiğini gösterir. Cevap: Restorasyonda hem yapısal uyum hem de yapılan müdahalenin izlenebilirliği gözetilmelidir.

AYRINTILI ÇÖZÜMLER • 25-30. SORULAR

25. Paragrafta Duygu Doğru cevap: D

Anlatıcı, bir kokunun çocukluk anılarını canlandırmasını ve eski bir ortamı özlemle hatırlamasını anlatır. Parçanın temel duygusu geçmişe duyulan özlemdir.

Cevap: **Geçmişe duyulan özlem**

27. Paragrafta Yapı Doğru cevap: B

I-IV. cümleler aile fotoğraflarının sayısallaştırılması ve korunmasıyla ilgilidir. V. cümlede fotoğraf makinelerinin tarihiyle yeni bir konuya geçildiği için ikinci paragraf V. cümleyle başlamalıdır.

Cevap: **V**

29. Paragrafta Ana Düşünce Doğru cevap: E

Parça, aynı sonucun farklı öğrenme süreçlerinden doğabileceğini söyler. Bu nedenle gerçekçi değerlendirme için yalnızca sonuç değil, çözüm yolu ve açıklama da dikkate alınmalıdır.

Cevap: **Öğrenmeyi değerlendirmede sonucun yanında düşünme süreci de göz önünde bulundurulmalıdır.**

26. Anlatım Biçimleri Doğru cevap: C

Parçada mercan resifinin ne olduğu, hangi koşullarda geliştiği ve sıcaklık artışından nasıl etkilendiği bilgi verme amacıyla açıklanmıştır. Olay örgüsü veya karşıt görüş yoktur.

Cevap: **Açıklama**

28. Paragraf Tamamlama Doğru cevap: A

Önceki cümleler, farklı görüşlerin riskleri görünür kılabileceğini anlatır; sonraki cümle ise görüş ayrılığının nasıl yapıcı tutulacağını açıklar. Araya, yapıcı görüş ayrılıklarının yararını belirten cümle gelmelidir.

Cevap: **Bu nedenle yapıcı görüş ayrılıkları, kararların daha sağlam olmasına katkı sağlayabilir**

30. Cümle Türleri Doğru cevap: B

Doğru seçenekte yüklem "sakindir" sözcüğüdür ve isim soyludur; cümle isim cümlesidir. Diğer seçeneklerin yüklemli çekimli fiildir.

Cevap: **Bu dar sokak, akşam saatlerinde oldukça sakindir.**

AYRINTILI ÇÖZÜMLER • 31-36. SORULAR

31. Yazım Kuralları Doğru cevap: D "Birçok" belgisiz sıfatı bitişik yazılır. Doğru biçim "birçok kişi" olmalıdır. Diğer seçeneklerdeki birleşik ve ayrı yazımlar doğrudur. Cevap: Toplantıdan sonra bir çok kişi görüşlerini yazılı olarak ilettiler.	32. Noktalama İşaretleri Doğru cevap: B İki nokta, kendisinden önceki açıklamanın ardından örnek veya liste verileceğinde kullanılabilir. Doğru seçenekte "üç şey" ifadesi su, pusula ve not defteriyle açıklanmıştır. Cevap: Çantama üç şey koydum: su, pusula ve küçük bir not defteri.
33. Fiilimsiler Doğru cevap: C "Koşarak" zarf-fiil, "gelen" ve "düşen" sıfat-fiil, "almak" isim-fiildir. Böylece üç farklı fiilimsi türü aynı cümlede kullanılmıştır. Cevap: Koşarak gelen çocuk, yere düşen kitabı almak için eğildi.	34. Sözcük Türleri Doğru cevap: C Doğru seçenekte "bu" sözcüğü bir ismin yerini tek başına tuttuğu için zamirdir. Diğer seçeneklerde bir ismi belirttiğinden işaret sıfatıdır. Cevap: Bu, toplantıda üzerinde durduğumuz en önemli konuydu.
35. Cümlelerin Öğeleri Doğru cevap: B Yükleme "kime?" sorusu sorulduğunda "dar vadide yürüyen gruba" cevabı alınır. -e hâl ekiyle yüklemeye yönelen bu öge dolaylı tümleçtir. Cevap: dar vadide yürüyen gruba	36. Fiilde Çatı Doğru cevap: E "İncelendi" fiilinde işi yapan özne cümlelerin gerçek öznesi olarak verilmemiş, eylem belge üzerinde gerçekleşmiştir. Fiil -l edilgenlik eki aldığı için cümle edilgen çatılıdır. Cevap: Eski belgeler uzmanlar tarafından dikkatle incelendi.

AYRINTILI ÇÖZÜMLER • 37-42. SORULAR

37. Sözcükte Yapı Doğru cevap: D

"Kitap-lık-lar-ımız-da" sözcüğünde -lık yapım ekiyle yeni bir sözcük türetilmiş; -lar, -ımız ve -da çekim ekleri eklenmiştir. Bu nedenle her iki ek türünü de almıştır.

Cevap: **kitaplıklarımızda**

39. Anlatım Bozukluğu Doğru cevap: E

"Katki sağlamak" olumlu bir gelişme için kullanılır. Üretim süresinin uzaması olumsuz bir sonuç olduğundan burada "neden oldu" gibi bir ifade kullanılmalıdır. Bu yüzden sözcük yanlış anlamda kullanılmıştır.

Cevap: **Bu yeni yöntem, üretim süresinin uzamasına önemli katkı sağladı.**

41. Tarih Bilimi ve Kaynaklar Doğru cevap: D

Tarihçi, tek bir kaynağın eksik veya taraflı olabileceğini bilir. Farklı türde ve farklı taraflara ait kaynakları karşılaştırmak, ortak noktaları ve çelişkileri görmeyi; böylece daha güvenilir bir sonuca ulaşmayı sağlar.

Cevap: **Olayı farklı bakış açılarından değerlendirerek bilgilerin güvenilirliğini artırmak**

38. Anlatım Bozukluğu Doğru cevap: A

"Hiçbiri" tekil bir öznedir ve yüklem tekil olmalıdır. Cümle "hiçbiri ... bitiremedi" biçiminde düzeltilmelidir. "Bitiremediler" kullanımı özne-yüklem uyumsuzluğuna yol açmıştır.

Cevap: **Sınıftaki öğrencilerin hiçbiri verilen soruları zamanında bitiremediler.**

40. Cümlede Belirsizlik Doğru cevap: C

"Kitabını" sözcüğündeki iyelik eki kitabın Mert'e mi yoksa Kerem'e mi ait olduğunu açıkça göstermemektedir. Bu nedenle cümlede anlam belirsizliği vardır.

Cevap: **Mert, Kerem'e kitabını yarın getireceğini söyledi.**

42. İlk Yerleşmeler Doğru cevap: A

Tahıl depoları ve öğütme taşları tarımsal üretimi, ev temelleri yerleşik yaşamı, evcil hayvan kemikleri ise hayvancılığı gösterir. Bu bulgular üretime dayalı yerleşik yaşamın kanıtlarıdır.

Cevap: **Üretime dayalı yerleşik bir yaşam sürdüklerini**

AYRINTILI ÇÖZÜMLER • 43-48. SORULAR

43. Türk-İslam Devletleri **Doğru cevap: C**

Yetkinin ilahî kaynağa bağlanması hükümdarın meşruiyetini destekler; töre ve adalet şartı ise bu yetkinin sorumlulukla sınırlandığını gösterir. Hükümdardan hukuka ve toplumsal düzene uygun davranması beklenmiştir. Cevap: **Yönetme yetkisinin yanında hükümdara hukukî ve ahlakî sorumluluklar da yüklendiğini**

45. Millî Mücadele **Doğru cevap: A**

Erzurum'da ulusal bütünlüğü savunan bir karar alınması, Sivas'ta cemiyetlerin birleştirilmesi hareketin kapsamını genişletmiştir. Böylece yerel direnişler ülke çapında ortak bir örgütlenmeye dönüşmüştür. Cevap: **Millî Mücadele'nin yerel girişimlerden ülke çapında örgütlü bir harekete dönüştüğü**

47. İklim Bilgisi **Doğru cevap: E**

Grafikte sıcaklıkların yaz aylarında yükseldiği, yağışın ise yazın belirgin biçimde azalıp kışın arttığı görülür. Bu dağılışı, yazları sıcak-kurak ve kışları ılık-yağışlı Akdeniz iklimi özelliğidir. Cevap: **Yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı bir iklim görülür.**

44. Osmanlı Devleti **Doğru cevap: E**

Tımar sistemi taşrada güvenlik, tarımsal üretim ve asker yetiştirme işlevleri görmüştür. Kapitülasyonlar ve deniz ticaret yolları ise tımar sisteminin doğrudan konusu değildir. Cevap: **Deniz ticaret yollarında kapitülasyonların kaldırılmasına**

46. Harita Bilgisi **Doğru cevap: C**

1/250.000 ölçek haritadaki 1 cm gerçekte 2,5 km'dir. Gerçek uzunluk $3,2 \times 2,5 = 8$ km, gerçek genişlik $1,6 \times 2,5 = 4$ km olur. Alan $8 \times 4 = 32$ km²'dir. Cevap: **32**

48. Nüfus ve Yerleşme **Doğru cevap: B**

Aritmetik yoğunluk nüfusun yüz ölçümüne bölünmesiyle bulunur. $K=60$, $L=70$, $M=40$ ve $N=80$ kişi/km²'dir. En düşük değer 40 ile M bölgesine aittir. Cevap: **M**

AYRINTILI ÇÖZÜMLER • 49-54. SORULAR

49. Dış Kuvvetler **Doğru cevap: A**

Derine aşındırmanın baskın olduğu genç akarsular, yatağa gömülerek dar ve derin vadiler oluşturur. Geniş taban, menderes ve delta ise eğimin azaldığı, yana aşındırma veya birikmenin arttığı alanlarla ilişkilidir.

Cevap: **Dar ve derin bir vadi profili**

51. Felsefenin Niteliği **Doğru cevap: C**

Söz, soruların dayandığı kabulleri incelemeyi ve soruyu yeniden kurmayı önerir. Bu tutum, felsefenin sorgulayıcı ve eleştirel özelliğini gösterir.

Cevap: **Sorgulayıcı ve eleştirel olmasını**

53. Ahlak Felsefesi **Doğru cevap: E**

Kişi ödül veya çıkar beklemeden, doğru olduğuna inandığı için davranmıştır. Bu, eylemin ahlaki değerini niyet ve ödev bilinciyle açıklayan yaklaşıma uygundur.

Cevap: **Eylemin değerini niyet ve ödev bilincinde gören yaklaşıma**

50. Çevre ve Toplum **Doğru cevap: A**

Geçirgen yüzeyler ve yağmur bahçeleri suyun toprağa sızmasına yardımcı olur; depolama sistemleri suyun yeniden kullanımını sağlar. Böylece ani yüzey akışı ve taşkın riski azalır.

Cevap: **Yağmur suyunun yüzey akışını azaltıp yer altına sızmasını ve yeniden kullanılmasını sağlamak**

52. Bilgi Felsefesi **Doğru cevap: B**

Parçada doğru bilginin başkalarının da incelenebilir nedenlerle desteklenmesi gerektiği söylenir. Bu, bilginin gerekçelendirilmesi ilkesidir.

Cevap: **Bilginin gerekçelendirilmesi gerektiğini**

54. Bilim Felsefesi **Doğru cevap: B**

Araştırmacılar iki modelin farklı tahminlerini yeni ölçümlerle karşılaştırmaktadır. Böylece modeller gözlemle sınanır; bulgulara uymayan modelin değiştirilmesi veya terk edilmesi mümkün olur.

Cevap: **Gözlemle sınanabilir ve gerektiğinde değiştirilebilir olmasını**

AYRINTILI ÇÖZÜMLER • 55-60. SORULAR

55. Sanat Felsefesi Doğru cevap: B

İki kişi farklı duygular çıkarsa da yorumlarını eserin renk ve kompozisyonuna dayandırmıştır. Bu, sanatın çoklu yoruma açık olduğunu; fakat yorumun eserden kopuk olmaması gerektiğini gösterir.

Cevap: **Sanat eserin farklı yorumlara açık olabileceğini ancak yorumların eserden hareketle gerekçelendirilebileceğini**

57. Zekât ve Dayanışma Doğru cevap: A

Zekât, mal sahibinin bireysel sorumluluğunu yerine getirmesini ve ihtiyaç sahiplerinin desteklenmesini birlikte sağlar. Parçada özellikle bu toplumsal dayanışma işlevi vurgulanmıştır.

Cevap: **Bireysel sorumlulukla toplumsal yardımlaşmayı birleştirmesi**

59. Hz. Muhammed'in Örnekliği Doğru cevap: D

İstişare, bir konuda başkalarının görüşünü alma ve danışma anlamına gelir. Hz. Muhammed'in arkadaşlarıyla görüş alışverişinde bulunması bu kavramın örneğidir.

Cevap: **İstişare**

56. İbadet ve Niyet Doğru cevap: D

Niyet, davranışın hangi amaçla yapıldığını gösterir. İslam ahlakında samimiyet ve bilinç önemsendiği için yalnızca dış görünüş değil, amaç da değerlendirilir.

Cevap: **Davranışın dış görünüşü kadar hangi amaçla yapıldığının da önemli olduğunu**

58. Kur'an'ı Anlama Doğru cevap: D

Öncesi-sonrası, iniş koşulları ve metnin bütünü, ayetin bağlamını oluşturur. Bunları dikkate almak, ayeti tek başına ve bağlamından kopuk yorumlamayı önler.

Cevap: **Ayetleri bağlamından koparmadan anlamaya**

60. Kul Hakkı Doğru cevap: C

Eksik ölçmek, ücreti geciktirmek ve zararı gizlemek başkalarının maddi ve toplumsal haklarını ihlal eder. Bu davranışlar kul hakkı ve adalet ilkesiyle doğrudan çelişir.

Cevap: **İnsanların hakkını gözetme ve adaletli davranma ilkesiyle**

AYRINTILI ÇÖZÜMLER • 61-66. SORULAR

61. Sayı Basamakları Doğru cevap: E

Onlar basamağı a, birler basamağı b olsun. $a + b = 11$ ve $a - b = 3$ 'tür. Denklemleri taraf tarafa toplarsak $2a = 14$, buradan $a = 7$ olur. $b = 4$ olduğundan sayı 74'tür.

Cevap: **74**

63. Rasyonel Sayılar Doğru cevap: B

Önce parantez içini hesaplayalım: $3/4 - 1/6 = 9/12 - 2/12 = 7/12$. Bir kesre bölmek, onun tersiyle çarpmaktır. $(7/12) \times (8/5) = 56/60 = 14/15$ olur.

Cevap: **14/15**

65. Köklü Sayılar Doğru cevap: A

Karenin bir kenarı, alanın kareköküdür: $\sqrt{72} = \sqrt{(36 \times 2)} = 6\sqrt{2}$ cm. Çevre dört kenarın toplamı olduğundan $4 \times 6\sqrt{2} = 24\sqrt{2}$ cm bulunur.

Cevap: **24√2**

62. EKOK Doğru cevap: B

Araçların yeniden birlikte hareket etmesi için 18 ve 24'ün EKOK'u bulunur. $18 = 2 \times 3^2$, $24 = 2^3 \times 3$ olduğundan $\text{EKOK} = 2^3 \times 3^2 = 72$ dakikadır. 09.00'dan 72 dakika sonrası 10.12'dir.

Cevap: **10.12**

64. Üslü Sayılar Doğru cevap: C

$4^{x-1} = (2^2)^{x-1} = 2^{2(x-1)}$ yazılır. Sol taraf $2^x \times 2^{2(x-2)} = 2^{3x-2}$ olur. $128 = 2^7$ olduğundan $3x - 2 = 7$, yani $x = 3$ 'tür.

Cevap: **3**

66. Mutlak Değer Doğru cevap: B

$|2x - 3| < 5$ için $-5 < 2x - 3 < 5$ yazılır. Her tarafa 3 eklenirse $-2 < 2x < 8$, ikiye bölünürse $-1 < x < 4$ elde edilir. Tam sayılar 0, 1, 2 ve 3 olduğundan 4 değer vardır.

Cevap: **4**

AYRINTILI ÇÖZÜMLER • 67-72. SORULAR

67. Kümeler Doğru cevap: A

En az bir dil bilenlerin sayısı $24 + 19 - 11 = 32$ 'dir. Her iki dili bilenler iki kez sayıldığı için bir kez çıkarılır. Toplam 40 kişiden 32 çıkarılırsa hiçbirini bilmeyen 8 kişi bulunur.

Cevap: **8**

69. Fonksiyonlar Doğru cevap: C

$f(5)$ 'i bulmak için $x + 1 = 5$ alınır; buradan $x = 4$ 'tür. Verilen bağıntıda x yerine 4 yazılır: $f(5) = 2 \times 4 - 3 = 5$.

Cevap: **5**

71. Denklem Sistemleri Doğru cevap: E

Deferin fiyatı d , kalemin fiyatı k olsun. $d + 2k = 25$ olduğundan $d = 25 - 2k$ 'dir. Bunu $2d + 3k = 42$ denkleminde kullanırsak $50 - 4k + 3k = 42$, buradan $k = 8$ ve $d = 9$ bulunur. $3d + k = 27 + 8 = 35$ TL'dir.

Cevap: **35**

68. Mantık Doğru cevap: D

p yanlış olduğundan $\neg p$ doğrudur; q da doğrudur. İki doğru önermenin "ve" bağlacıyla birleşimi doğru olur. Bu nedenle $\neg p \wedge q$ doğrudur.

Cevap: **$\neg p \wedge q$**

70. Polinomlar Doğru cevap: D

x yerine 2 yazalım: $P(2) = 2^2 - 3 \times 2 + k = 4 - 6 + k = k - 2$. $k - 2 = 5$ olduğundan $k = 7$ olur.

Cevap: **7**

72. Oran-Orantı Doğru cevap: D

Başlangıçta camgöbeği kartuş sayısı $4k$, macenta kartuş sayısı $7k$ olsun. Dokuz macenta kullanıldığında $4k/(7k-9)=2/3$ olur. $12k=14k-18$, buradan $k=9$ bulunur. Başlangıçtaki toplam $11k=99$ kartuş olur.

Cevap: **99**

AYRINTILI ÇÖZÜMLER • 73-78. SORULAR

73. Yaş Problemleri Doğru cevap: B

Bugünkü yaşlar anne için a , çocuk için c olsun. Dört yıl önce $a - 4 = 5(c - 4)$, yani $a = 5c - 16$ 'dır. Sekiz yıl sonra $a + 8 = 3(c + 8)$, yani $a = 3c + 16$ 'dır. Eşitlersek $5c - 16 = 3c + 16$, $c = 16$ ve $a = 64$ bulunur. Toplam 80'dir.
Cevap: **80**

75. Hareket Problemleri Doğru cevap: D

İlk bisikletli t saat, ikinci bisikletli $t - 1$ saat yol alır. Aldıkları yolların toplamı 90 km'dir: $15t + 10(t - 1) = 90$. $25t - 10 = 90$, $25t = 100$ ve $t = 4$ saat bulunur.
Cevap: **4**

77. Kâr-Zarar Problemleri Doğru cevap: D

Maliyeti 100 birim kabul edelim. Etiket fiyatı 130 birim olur. %10 indirimden sonra satış fiyatı $130 \times 0,90 = 117$ birimdir. 100 birim maliyete karşı 17 birim kazanç sağlandığından kâr oranı %17'dir.
Cevap: **%17**

74. İşçi Problemleri Doğru cevap: B

Yazıcıların birlikte bir saatte yaptığı iş $1/10 + 1/15 = 1/6$ 'dır. İki saatte işin $1/3$ 'ü tamamlanır ve $2/3$ 'ü kalır. B yazıcısı saatte işin $1/15$ 'ini yaptığı için kalan süre $(2/3)/(1/15) = 10$ saattir.
Cevap: **10**

76. Yüzde Problemleri Doğru cevap: E

İlk indirimden sonra fiyat $800 \times 0,80 = 640$ TL olur. İkinci indirim bu yeni fiyat üzerinden uygulanır: $640 \times 0,90 = 576$ TL. İndirim oranları doğrudan toplanmaz.
Cevap: **576**

78. Kesir Problemleri Doğru cevap: D

Kitabın sayfa sayısı x olsun. İlk gün $x/4$, ikinci gün 60 sayfa okunur ve geriye $x/2$ kalır. $x - x/4 - 60 = x/2$ eşitliğinden $3x/4 - 60 = x/2$, yani $x/4 = 60$ olur. $x = 240$ 'tır.
Cevap: **240**

AYRINTILI ÇÖZÜMLER • 79-84. SORULAR

79. Grafik Yorumlama Doğru cevap: E

İlk üç haftanın ortalaması $(120 + 150 + 90) / 3 = 360 / 3 = 120$ sorudur. Dördüncü hafta 180 soru çözülmüştür. Artış 60 sorudur. $60 / 120 \times 100 = \%50$ bulunur.

Cevap: **%50**

81. Olasılık Doğru cevap: A

Toplamın çift olması için iki kartın da tek ya da ikisinin de çift olması gerekir. Dört tek karttan ikisi $C(4,2)=6$, dört çift karttan ikisi yine 6 biçimde seçilir. Uygun durum 12, bütün seçimler $C(8,2)=28$ olduğundan olasılık $12/28 = 3/7$ 'dir.

Cevap: **3/7**

83. Örüntüler Doğru cevap: D

Ardışık farklar 3, 6, 9 ve 12'dir; her fark bir öncekinden 3 fazladır. Sıradaki fark 15 olur. $31+15=46$ bulunur.

Cevap: **46**

80. Aritmetik Ortalama Doğru cevap: E

Beş sayının toplamı $5 \times 18 = 90$ 'dır. Kalan dört sayının toplamı $4 \times 16 = 64$ 'tür. Çıkarılan sayı $90 - 64 = 26$ olur.

Cevap: **26**

82. Sayma Doğru cevap: D

Altı öğrencinin bütün sıralamaları $6! = 720$ 'dir. A ile B yan yana olursa bu ikili bir blok kabul edilir; beş birim $5!$ biçimde, A ve B kendi aralarında 2 biçimde sıralanır. Yan yana sıralama sayısı $2 \times 5! = 240$ 'tır. İstenen sayı $720 - 240 = 480$ 'dir.

Cevap: **480**

84. Diziler Doğru cevap: E

$a_2 = 2 \times 3 - 1 = 5$, $a_3 = 2 \times 5 - 1 = 9$ ve $a_4 = 2 \times 9 - 1 = 17$ 'dir. Bağlantı her adımda bir önceki terime uygulanır.

Cevap: **17**

AYRINTILI ÇÖZÜMLER • 85-90. SORULAR

85. Üçgende Açılar Doğru cevap: E

Bir üçgende dış açı, kendisine komşu olmayan iki iç açının toplamına eşittir. Bu nedenle $120^\circ = 45^\circ + B$ olur. $B = 75^\circ$ bulunur.
Cevap: **75**

87. Dörtgenlerde Alan Doğru cevap: D

Eşkenar dörtgende köşegenler birbirini dik ve ortalar. Bir kenar, dik üçgende $\sqrt{5^2+12^2}=13$ cm olur. Dört kenar eşit olduğundan çevre $4 \times 13=52$ cm'dir.
Cevap: **52**

89. Analitik Geometri Doğru cevap: C

Doğrunun eğimi $(-1-3)/(4-(-2)) = -4/6 = -2/3$ 'tür. Nokta-eğim formunda $y-3 = (-2/3)(x+2)$ yazılır. Düzenlendiğinde $3y-9 = -2x-4$, yani $2x+3y=5$ elde edilir. Her iki nokta da bu denklemi sağlar.
Cevap: **$2x + 3y = 5$**

86. Benzerlik Doğru cevap: A

Güneş ışınlarının açısı aynı olduğundan boy/gölge oranları eşittir. $1,5/2 = h/12$ olur. $h = 12 \times 1,5 / 2 = 9$ metredir.
Cevap: **9**

88. Paralelkenar Doğru cevap: C

Kısa kenar x , uzun kenar $x+4$ olsun. Çevre $2(x+x+4)=40$ 'tır. $4x+8=40$, $x=8$ ve uzun kenar 12 cm bulunur. Uzun kenara ait yükseklik 5 cm olduğundan alan $12 \times 5 = 60$ cm²'dir.
Cevap: **60**

90. Çember ve Daire Doğru cevap: A

Daire diliminin çevresi iki yarıçap ile yayın toplamıdır. Yay uzunluğu $(72/360) \times 2\pi \times 10 = 4\pi$ cm'dir. İki yarıçapın toplamı 20 cm olduğundan çevre $20 + 4\pi$ cm olur.
Cevap: **$20 + 4\pi$**

AYRINTILI ÇÖZÜMLER • 91-96. SORULAR

91. Katı Cisimler Doğru cevap: E

Silindirin hacmi $\pi \times 3^2 \times 8 = 72\pi$ 'dir. Koninin hacmi $(1/3)\pi \times 6^2 \times h = 12\pi h$ 'dir. Hacimler eşit olduğundan $12\pi h = 72\pi$, buradan $h = 6$ cm bulunur.
Cevap: **6**

93. Denklem Kurma Doğru cevap: E

Sıra sayısı x ise her sırada $x+2$ koltuk vardır. Toplam koltuk sayısı $x(x+2)=168$ olur. $x^2+2x-168=0$ denklemini $(x-12)(x+14)=0$ biçiminde çarpanlara ayrılır. Pozitif çözüm $x=12$ 'dir.
Cevap: **12**

95. EBOB-EKOK Doğru cevap: C

İki pozitif tam sayının çarpımı EBOB x EKOK'a eşittir. Sayılar 30 ve x ise $30x = 6 \times 180 = 1080$ olur. $x = 36$ 'dır. Toplam $30 + 36 = 66$ bulunur.
Cevap: **66**

92. Doğrusal Grafik Doğru cevap: B

Grafik y eksenini 25'te keser; bu sabit açılış ücretidir. $x=5$ km için ücret 65 TL olduğundan kilometre başına artış $(65-25)/5 = 8$ TL'dir. Denklem $y = 8x + 25$ olur.
Cevap: **$y = 8x + 25$**

94. Havuz Problemleri Doğru cevap: E

Musluk saatte deponun $1/6$ 'sını doldurur, gider $1/9$ 'unu boşaltır. Net dolma hızı $1/6 - 1/9 = 1/18$ 'dir. 6 saatte $6 \times 1/18 = 1/3$ depo dolar.
Cevap: **1/3**

96. Tek-Çift Sayılar Doğru cevap: C

Tek sayının karesi tektir, çift sayı m ise çifttir. Tek + çift = tek olduğundan $n^2 + m$ her zaman tektir. Diğer ifadeler çift olur veya verilen koşullarda tek olmak zorunda değildir.
Cevap: **$n^2 + m$**

AYRINTILI ÇÖZÜMLER • 97-102. SORULAR

97. Eşitsizlikler Doğru cevap: A

İlk eşitsizlikten $3x \leq 12$, yani $x \leq 4$ bulunur. İkinci eşitsizlikten $2x > 4$, yani $x > 2$ 'dir. Bu koşulları sağlayan tam sayılar 3 ve 4 olduğundan toplamaları 7'dir.
Cevap: 7

99. Permütasyon Doğru cevap: E

C ilk sıraya sabittir. Kalan A, B, D ve E dört kişi $4! = 24$ biçimde sıralanır. Bu sıralamaların yarısında A, B'den önce; yarısında B, A'dan önce gelir. Bu nedenle $24/2 = 12$ sıralama vardır.
Cevap: 12

101. Hareket Doğru cevap: A

Hız-zaman grafiğinin altında kalan alan yer değiştirmedir. İlk 3 saniyedeki alan bir yamuktur: $(2 + 8) \times 3 / 2 = 15$ metre. Sonraki 2 saniyedeki alan üçgendir: $8 \times 2 / 2 = 8$ metre. Toplam yer değiştirme $15 + 8 = 23$ metredir.
Cevap: 23

98. Kesir Problemleri Doğru cevap: B

Başlangıç mevcudu 7k olsun. Kız sayısı 3k, erkek sayısı 4k'dir. Dört erkek ayrılınca toplam $7k-4$ olur ve kızlar bunun yarısına eşittir: $3k = (7k-4)/2$. $6k = 7k-4$ olduğundan $k=4$ ve başlangıç mevcudu $7 \times 4 = 28$ 'dir.
Cevap: 28

100. Alan Problemleri Doğru cevap: C

Büyük karenin alanı $12 \times 12 = 144 \text{ cm}^2$ 'dir. Her biri $2 \times 2 = 4 \text{ cm}^2$ olan dört kare çıkarılır; toplam çıkarılan alan 16 cm^2 'dir. Kalan alan $144 - 16 = 128 \text{ cm}^2$ olur.
Cevap: 128

102. Kuvvet ve Hareket Doğru cevap: A

Net kuvvet $50 - 20 = 30 \text{ N}$ 'dur. Newton'un ikinci yasasına göre $F_{\text{net}} = ma$ 'dır. $30 = 10 \times a$ olduğundan ivme 3 m/s^2 bulunur.
Cevap: 3

AYRINTILI ÇÖZÜMLER • 103-108. SORULAR

103. Enerji Doğru cevap: C

Cisim 5 metreden 2 metreye inerken 3 metre yükseklik kaybeder. Azalan çekim potansiyel enerjisi kinetik enerjiye dönüşür: $\Delta E_p = mgh = 2 \times 10 \times 3 = 60 \text{ J}$. Başlangıçta durgun olduğu için bu noktadaki kinetik enerji 60 J'dur.
Cevap: **60**

105. Elektrik Devreleri Doğru cevap: E

Paralel bağlı iki 6Ω direncin eşdeğeri 3Ω 'dur. Bu direnç, seri bağlı 3Ω dirençle birlikte toplam 6Ω yapar. Ohm yasasına göre $I = V/R = 18/6 = 3 \text{ A}$ 'dır.
Cevap: **3**

107. Mercekler Doğru cevap: B

İnce kenarlı mercekte cisim F ile 2F arasındaysa görüntü merceğin diğer tarafında 2F'nin ötesinde oluşur. Işınlardan gerçekten kesiştiği için görüntü gerçek; baş aşağı olduğu için ters ve 2F'nin dışında oluştuğu için büyüktür.
Cevap: **Gerçek, ters ve cisimden büyük**

104. Sıvı Basıncı Doğru cevap: E

Sıvı basıncı $P = h \cdot d \cdot g$ bağıntısıyla bulunur. Sıvının cinsi, yer çekimi ve sıvı yüksekliği üç kaptaki da aynıdır. Kabin şekli basıncı etkilemediğinden taban basınçları eşittir.
Cevap: **$P_1 = P_2 = P_3$**

106. Dalgalar Doğru cevap: C

Dalga hızı ortam değişmediği için sabit kalır. $v = f\lambda$ bağıntısına göre yeni frekans 10 Hz olur. $\lambda = 20/10 = 2 \text{ m}$ etredir.
Cevap: **2**

108. Periyodik Sistem Doğru cevap: D

Elektronlar üç katmana dağıldığı için element 3. periyottadır. Son katmanda 7 elektron vardır; kararlı sekizli düzene ulaşmak için bir elektron alma eğilimindedir.
Cevap: **3. periyotta yer alır ve bir elektron alma eğilimindedir.**

AYRINTILI ÇÖZÜMLER • 109-114. SORULAR

109. Kimyasal Bağlar Doğru cevap: D

X'in son katmanında 1 elektron, Y'nin son katmanında 7 elektron vardır. X bir elektron vererek X^+ , Y bir elektron alarak Y^- olur. Zıt yüklü iyonların çekimiyle 1:1 oranında iyonik bağlı XY oluşur.

Cevap: **X bir elektron verir, Y bir elektron alır ve iyonik bağlı XY bileşiği oluşur.**

111. Karışımların Ayrılması Doğru cevap: B

Kum sıvılarda çözünmediği için önce süzme ile ayrılır. Geriye birbiri içinde çözünen su-etanol karışımı kalır. Kaynama noktaları farklı olan bu iki sıvı ayrımsal damıtma ile ayrılır.

Cevap: **Süzme - ayrımsal damıtma**

113. Kimyasal Hesaplamalar Doğru cevap: D

Denkleme göre 2 mol H_2 , 1 mol O_2 ile tepkimeye girip 2 mol H_2O oluşturur. 6 mol H_2 için 3 mol O_2 gerekir; 4 mol O_2 bulunduğundan H_2 sınırlayıcıdır. 6 mol H_2 , 6 mol H_2O oluşturur.

Cevap: **6**

110. Hâl Değişimi Doğru cevap: C

Saf maddeler hâl değiştirirken sıcaklık sabit kalır. Verilen enerji taneciklerin hızını artırmak yerine tanecikler arası bağları zayıflatmaya, yani potansiyel enerjiyi değiştirmeye harcanır.

Cevap: **Madde hâl değiştirmekte ve verilen ısı tanecikler arası çekimi değiştirmekte kullanılır.**

112. Asitler ve Bazlar Doğru cevap: D

Fenolftalein asidik ve nötr ortamda renksiz, bazik ortamda pembe olur. Seçenekler içinde belirgin bazik olan pH 11'dir.

Cevap: **11**

114. Çevre Kimyası Doğru cevap: B

Kükürt dioksit ve azot oksitler atmosferde suyla tepkimeye girerek asitli bileşikler oluşturur. Bu maddelerin yağışla yeryüzüne inmesi asit yağmurlarına neden olur.

Cevap: **Asit yağmurları**

AYRINTILI ÇÖZÜMLER • 115-120. SORULAR

115. Hücre Organelleri Doğru cevap: A

Salgı proteinleri ribozomlarda üretilir ve granüllü endoplazmik retikulumda işlenmeye başlar. Golgi aygıtı proteinleri düzenler, paketler ve salgı keseciklerine aktarır. Bu nedenle iki organel de gelişmiştir.

Cevap: **Granüllü endoplazmik retikulum ve Golgi aygıtı**

117. Hücre Bölünmeleri Doğru cevap: B

Mayoz I sonunda homolog kromozomlar ayrılır ve kromozom sayısı yarıya iner. Başlangıç $2n=12$ olduğundan her hücrede 6 kromozom kalır. Kardeş kromatitler mayoz II'ye kadar ayrılmadığı için her kromozom iki kromatitlidir; toplam 12 kromatit vardır.

Cevap: **6 kromozom, 12 kromatit**

119. Ekosistem Ekolojisi Doğru cevap: C

Üreticiden birincil tüketiciye enerjinin %10'u geçer: $20.000 \times 0,10 = 2.000$ kJ. Birincil tüketiciden ikincil tüketiciye bunun %10'u aktarılır: $2.000 \times 0,10 = 200$ kJ.

Cevap: **200**

116. Enzimler Doğru cevap: A

Sıcaklık optimum değere kadar taneciklerin çarpışmasını artırır. Çok yüksek sıcaklıkta ise enzimin protein yapısı bozulur; aktif bölgenin şekli değişir. Bu denatürasyon nedeniyle tepkime hızı keskin biçimde düşer.

Cevap: **Enzimin üç boyutlu yapısının bozulması**

118. Kalıtım Doğru cevap: C

Aa birey A veya a gameti, aa birey yalnızca a gameti oluşturur. Yavruların yarısı Aa, yarısı aa olur. Çekinik fenotip yalnızca aa genotipinde görüldüğünden olasılık $1/2$ 'dir.

Cevap: **1/2**

120. İnsan Fizyolojisi Doğru cevap: A

Kan glikozu yükseldiğinde pankreastan insülin salgısı artar. İnsülin, hücrelerin glikoz almasını ve karaciğerde glikojen sentezini destekleyerek kan glikozunun normal aralığa dönmesine yardımcı olur.

Cevap: **İnsülin salgısının artması ve hücrelerin glikoz alımının hızlanması**